

**Висока железничка школа
струковних студија
у Беогаду**
(Здравка Челара 14, 11000 Београд)
www.vzs.edu.rs

**Прилози уз Извештај о предузетим мерама и активностима
на плану иновирања наставе у области
РАЗВОЈА ПРОИЗВОДА**

- ◇ **ПРИЛОГ 1:** Стара и нова (иновирана) верзија дела наставног програма из наставног предмета ОСНОВИ ИНФОРМАТИЧКИХ ТЕХНОЛОГИЈА (област: ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМИ).

- ◇ **ПРИЛОГ 2:** Стара и нова (иновирана) верзија дела наставног програма из наставног предмета ОСНОВИ ПРОГРАМИРАЊА (област ПРОЈЕКТОВАЊЕ ПРОГРАМА).

У Београду,
26.12.2014.

С поштовањем,

мр Драгица Јовановић, проф. стр. студија

◇ **ПРИЛОГ 1:** Стара и нова (иновирана) верзија дела наставног програма из наставног предмета **ОСНОВИ ИНФОРМАТИЧКИХ ТЕХНОЛОГИЈА** (област: **ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМИ**).

Висока железничка школа струковних студија

Београд

Предмет: ОСНОВИ ИНФОРМАТИЧКИХ ТЕХНОЛОГИЈА

Фонд часова: I семестар: 2+1

I – ПРЕДАВАЊА (СТАРА ВЕРЗИЈА)

Садржај предмета

Теоријска настава:

- Појам, историјат и примена информационих технологија. Теорија информација. Податак. Информација. Знање.
- Улога и могућности рачунарских система. Принципи функционисања рачунарских система.
- Бројни системи. Трансформације. Теорија кодирања. Рачунске операције са бинарним бројевима.
- Хардвер - Основе хардвера унутар рачунара: Процесор, архитектура процесора, магистреле, брзина процесора и радни такт. Једнопроцесорски и вишепроцесорски рачунарски систем. Меморија, врсте и карактеристике, оперативна, виртуелна, кеш меморија, основни типови медија за чување података: унутрашњи (интерни) хард диск, спољашњи (екстерни) хард диск, мрежни диск, CD, DVD, US флеш меморија, меморијска картица. Периферне јединице рачунара. Слотови. Портови. Конектори.
- Софтвер – системски и апликативни софтвер. Програмски преводиоци. Услужни и сервисни програми. Најчешће коришћени апликативни софтвер. Оперативни системи. Основне функције. Принцип рада. Најзаступљенији оперативни системи.
- Организација података (физичка и логичка). Методе приступа подацима. Врсте обрада података. Носиоци података. Информациони системи. Врсте. Класификација. Функције. Компоненте. Базе података. Атрибут и објекат. Домен. Кључ.
- Рачунарске мреже - основни појмови, врсте и карактеристике. Топологије. Мрежни уређаји. Клијент/сервер архитектура. Интернет. Сервиси на интернету: електронска куповина (е-цоммерце), електронско банкарство (е-банкинг), електронска управа (е-говернмент), електронско учење (е-леарнинг).
- *Безбедност и заштита рачунарских система. Врсте напада и претњи. Програми за заштиту (антивирус програми). Криптографија. Дигитални потпис. Мрежне баријере.*

Практична настава-вежбе:

Практична настава се изводи у кабинету за информатику а у себи садржи:

Упознавање са компонентама персоналних рачунара, расклапање и склапање персоналних рачунара.

Упознавање са актуелним оперативним системима и стицање потребних знања и вештина за употребу персоналних рачунара. Основи инсталисања и администрације оператвног система Windows NT.

- Упознавање са компонентама персоналних рачунара, расклапање и склапање персоналних рачунара.
- Упознавање са актуелним оперативним системима и стицање потребних знања и вештина за употребу персоналних рачунара. Основи инсталисања и администрације оператвног система Windows NT.
- Коришћење *file* система

Висока железничка школа струковних студија

Београд

Предмет: ОСНОВИ ИНФОРМАТИЧКИХ ТЕХНОЛОГИЈА

Фонд часова: I семестар: 2+1

I – ПРЕДАВАЊА (НОВА ВЕРЗИЈА)

Садржај предмета

Теоријска настава:

– Појам, историјат и примена информационих технологија. Теорија информација. Податак. Информација. Знање.

– Улога и могућности рачунарских система. Принципи функционисања рачунарских система.

- РАЗВОЈ ПРОИЗВОДА (1 час)

• Улога, место и значај развоја рачунара (производа) у савременим тржишним условима.

- ЕВОЛУЦИЈА ТЕХНИЧКИХ СИСТЕМА (1 час)

• Основни принципи и правила у еволуцији техничких система. Усмеравање развоја производа на основу принципа еволуције техничких система.

– Бројни системи. Трансформације. Теорија кодирања. Рачунске операције са бинарним бројевима.

– Хардвер - Основе хардвера унутар рачунара: Процесор, архитектура процесора, магистреле, брзина процесора и радни такт. Једнопроцесорски и вишепроцесорски рачунарски систем. Меморија, врсте и карактеристике, оперативна, виртуелна, кеш меморија, основни типови медија за чување података: унутрашњи (интерни) хард диск, спољашњи (екстерни) хард диск, мрежни диск, CD, DVD, US флеш меморија, меморијска картица. Периферне јединице рачунара. Слотови. Портови. Конектори.

– Софтвер – системски и апликативни софтвер. Програмски преводиоци. Услужни и сервисни програми. Најчешће коришћени апликативни софтвер. Оперативни системи. Основне функције. Принцип рада. Најзаступљенији оперативни системи.

– Организација података (физичка и логичка). Методе приступа подацима. Врсте обрада података. Носиоци података. Информациони системи. Врсте. Класификација. Функције. Компоненте. Базе података. Атрибут и објекат. Домен. Кључ.

– Рачунарске мреже - основни појмови, врсте и карактеристике. Топологије. Мрежни уређаји. Клијент/сервер архитектура. Интернет. Сервиси на интернету: електронска куповина (е-цоммерце), електронско банкарство (е-банкинг), електронска управа (е-говернмент), електронско учење (е-леарнинг).

– *Безбедност и заштита рачунарских система. Врсте напада и претњи. Програми за заштиту (антивирус програми). Криптографија. Дигитални потпис. Мрежне баријере.*

- Процена ризика и управљање ризиком код рачунарских система са недовољном поузданошћу у раду.

Практична настава-вежбе:

Практична настава се изводи у кабинету за информатику а у себи садржи:

Упознавање са компонентама персоналних рачунара, расклапање и склапање персоналних рачунара.

Упознавање са актуелним оперативним системима и стицање потребних знања и вештина за употребу персоналних рачунара. Основи инсталисања и администрације оперативног система Windows NT. (исто као раније)

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм (и семестар): сви студијски програми (1)			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први ниво студија			
Назив предмета (шифра предмета): Основи информатичких технологија (057)			
Наставник: Драгица В. Јовановић			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Без посебних предуслова			
Циљ предмета Овладавање базним знањима из области рачунарске технике, рачунарских система и основама примене рачунара, као учовавање местом информатичких технологија у пословном окружењу и њене улоге у управљању пословним процесима. Оспособљавање за самостално коришћење рачунара у наставку школовања. Студенти се упознају са основама информатичких технологија, хардверском и софтверском основом савремених рачунарских система, структуром и организацијом рачунара, рачунарским мрежама и структуром мреже Интернет. Кроз практичне лабораторијске вежбе стичу се основе рачунарске писмености у погледу оперативних система, рада са датотекама и рада на Интернету.			
Исход предмета Стицање теоријских и практичних знања о хардверу, оперативним системима, апликативним софтверима, базама података, употреба електронске поште и Интернета, као и о савременим информационо комуникационим технологијама. Студенти стичу знања и вештине да самостално користе електронске персоналне рачунаре и да са лакоћом прихватају знања из стручних апликативних предмета базираних на употреби електронских рачунара.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> - Појам, историјат и примена информатичких технологија. Теорија информација. Податак. Информација. Знање. - Улога и могућности рачунарских система. Принципи функционисања рачунарских система. - Бројни системи. Трансформације. Теорија кодирања. Рачунске операције са бинарним бројевима. - Хардвер - Основе хардвера унутар рачунара: Процесор, архитектура процесора, магистреле, брзина процесора и радни такт. Једнопроцесорски и вишепроцесорски рачунарски систем. Меморија, врсте и карактеристике, оперативна, виртуелна, кеш меморија, основни типови медија за чување података: унутрашњи (интерни) хард диск, спољашњи (екстерни) хард диск, мрежни диск, CD, DVD, US флеш меморија, меморијска картица. Периферне јединице рачунара. Словои. Портови. Конектори. - Софтвер – системски и апликативни софтвер. Програмски преводиоци. Услужни и сервисни програми. Најчешће коришћени апликативни софтвер. Оперативни системи. Основне функције. Принцип рада. Најзаступљенији оперативни системи. - Организација података (физичка и логичка). Методе приступа подацима. Врсте обрада података. Носиоци података. Информатички системи. Врсте. Класификација. Функције. Компоненте. Базе података. Атрибут и објекат. Домен. Кључ. - Рачунарске мреже - основни појмови, врсте и карактеристике. Топологије. Мрежни уређаји. Клијент/сервер архитектура. Интернет. Сервиси на интернету: електронска куповина (е-цоммерце), електронско банкарство (е-банкинг), електронска управа (е-говернмент), електронско учење (е-леарнинг). - <i>Безбедност и заштита рачунарских система. Врсте напада и претњи. Програми за заштиту (антивирус програми). Криптографија. Дигитални потпис. Мрежне баријере.</i> <i>Практична настава-вежбе:</i> Практична настава се изводи у кабинету за информатику а у себи садржи: - Упознавање са компонентама персоналних рачунара, расклапање и склапање персоналних рачунара. - Упознавање са актуелним оперативним системима и стицање потребних знања и вештина за употребу персоналних рачунара. Основи инсталисања и администрације оперативног система Windows NT. - Коришћење <i>file</i> система.			
Литература [1] James A. Seep, Информациона технологија - принципи, пракса, могућности, Компјутер библиотека, Београд, 2007. Beograd, 2007, ISBN број: 86-7310-338-X [2] Beekman G. "COMPUTER CONFLUENCE", Prentice Hall, 2005. [3] Јовановић Д. Ауторизована предавања на школском сајту, ВЖШ, Београд, 2011.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:30	Вежбе:	Други облици наставе: 15	
			Студијски истраживачки рад:
Методе извођења наставе: Примена аудио-визуелне интерактивне методе за предавања и вежбе, пратеће лабораторијске и показне вежбе, консултације, тестови и практичан испит, коришћење видео бима и рачунара			
Оцена знања			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	
Присуствовање настави	6-9	писмени испит	25-55
Тест	12 - 18		
Тест	12 - 18		

◇ **ПРИЛОГ 2:** Стара и нова (иновирана) верзија дела наставног програма из наставног предмета **ОСНОВИ ПРОГРАМИРАЊА** (област **ПРОЈЕКТОВАЊЕ ПРОГРАМА**).

Висока железничка школа струковних студија

Београд

Предмет: ОСНОВИ ПРОГРАМИРАЊА

Фонд часова: I семестар: 2+2

I – ПРЕДАВАЊА (НОВА ВЕРЗИЈА)

Садржај предмета

Теоријска настава

-Развој, класификација и хронологија настанка важнијих програмских језика. Основне технике програмирања. Фазе развоја програма и методе пројектовања програма.

- РАЗВОЈ ПРОИЗВОДА (1 час)

- Улога, место и значај развоја програма (производа) у савременим тржишним условима.

- ЕВОЛУЦИЈА ТЕХНИЧКИХ СИСТЕМА (1 час)

- Основни принципи и правила у еволуцији техничких система. Усмеравање развоја производа на основу принципа еволуције техничких система.

– Алгоритми: појам, значај и дефиниција. Методе за опис алгоритама и графички приказ алгоритама. Алгоритми основних контролних структура: секвенце, селекције и циклуси.
 – Основни елементи структурног програмског језика. Типови података. Декларације и дефиниције. Структура програма. Контрола тока програма Претпроцесорске директиве, главна функција, форматиран улаз / излаз података.
 – Оператори. Функције и процедуре из библиотека. Структурно програмирање: елементарне програмске структуре (секвенца, селекција и итерација). Наредбе секвенци, селекција, вишеструких селекције, скокова и петљи.
 – Потпрограми: функцијски и процедурални. Аргументи и повратне вредности од функција и процедура. Област важења аргумената. Рекурзивне функције.
 – Једнодимензионални и вишедимензионални нумерички низови. Декларација, иницијализација и употреба нумеричких низова. Обрада нумеричких низова, алгоритми за сортирање и претраживање низова. Знаковни низови. Декларација, иницијализација и употреба знаковних низова. Функције и процедуре за рад са знаковним низовима.
 – Показивачи и примена показивача. Примена показивача код функција у програмима.
 – Слогови: дефиниција и обрада. Датотеке: дефиниција датотека, рад са секвенцијалним датотекама. Упис и испис из датотека.
 – Провера исправности програма: тестирање програма, избор адекватних тест примера. Израда документације и одржавање програма. Закључна разматрања, самовредновање.

-Процена ризика и управљање ризиком код програма и процена поузданости у раду.

- Врсте иновација, структура иновација и њихов значај при развоју програма - примена у програмирању.

- Улога креативности у налажењу оптималних решења при развоју иновативних програмских решења.

Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Прати теоријску наставу и обухвата анализу примера програма који решавају различите програмске задатке, као и самостално решавање програмских задатака коришћењем неког од језика структурног програмирања (на пример, PASCAL, или језик C⁺⁺).

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм/студијски програми (и семестар): Јавни градски и индустријски саобраћај (2), Инжењерство заштите животне средине у саобраћају (2), Железнички саобраћај (2), Железничко машинство (2), Електротехника у саобраћају (2), Железничко грађевинарство (2)			
Врста и ниво студија: основне струковне студије, први ниво студија			
Назив предмета (шифра предмета): Основи програмирања (061)			
Наставник (Име, средње слово, презиме): Драгица В. Јовановић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема посебних услова			
Циљ предмета Оспособљавање студената да савладају методологију анализе проблема, пројектовање програма и писање програма користећи основне елементе структурног програмског језика PASCAL-а или језика C ⁺⁺ .			
Исход предмета Студенти су оспособљени да уз помоћ савременог развојног окружења пројектују, пишу и тестирају програме на програмском језику PASCAL-а или језику C ⁺⁺ , као и да стечена знанја примене код осталих стручних предмета.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Развој, класификација и хронологија настанка важнијих програмских језика. Основне технике програмирања. Фазе развоја програма и методе пројектовања програма. – Алгоритми: појам, значај и дефиниција. Методе за опис алгоритама и графички приказ алгоритама. Алгоритми основних контролних структура: секвенце, селекције и циклуси. – Основни елементи структурног програмског језика. Типови података. Декларације и дефиниције. Структура програма. Контрола тока програма Претпроцесорске директиве, главна функција, форматиран улаз / излаз података. – Оператори. Функције и процедуре из библиотека. Структурно програмирање: елементарне програмске структуре (секвенца, селекција и итерација). Наредбе секвенци, селекција, вишеструких селекције, скокова и петљи. – Потпрограми: функцијски и процедурални. Аргументи и повратне вредности од функција и процедура. Област важења аргумената. Рекурзивне функције. – Једнодимензионални и вишедимензионални нумерички низови. Декларација, иницијализација и употреба нумеричких низова. Обрада нумеричких низова, алгоритми за сортирање и претраживање низова. Знаковни низови. Декларација, иницијализација и употреба знаковних низова. Функције и процедуре за рад са знаковним низовима. – Показивачи и примена показивача. Примена показивача код функција у програмима. – Слогови: дефиниција и обрада. Датотеке: дефиниција датотека, рад са секвенцијалним датотекама. Упис и испис из датотека. – Провера исправности програма: тестирање програма, избор адекватних тест примера. Израда документације и одржавање програма. Закључна разматрања, самовредновање. <i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i> Прати теоријску наставу и обухвата анализу примера програма који решавају различите програмске задатке, као и самостално решавање програмских задатака коришћењем неког од језика структурног програмирања (на пример, PASCAL, или језик C ⁺⁺). Програм предмета усклађен са препорукама IEEE/ACM Computing Curriculum: CE2004 Computer Engineering Body of Knowledge: CE-ALG 3, CE-PRF 0-3, CC2001 Computer Science Body of Knowledge: CS-ALG 3, CS-PF 1-2, CS-PL 1, IT2005 Information Technology Body of Knowledge: IT-PF 2,4			
Литература 1) Д. Јовановић: Увод у Алгоритме, Академска издања, Београд 2004. 2) Д. Јовановић, Алгоритми и програмирање: PASCAL - предавања и практикум, ВЖШ, Београд, 2003. 3) Л. Краус, Програмски језик C ⁺⁺ са решеним задацима, Академска мисао, Београд, 2004.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 30	Вежбе: 15	Други облици наставе – лабораторијске вежбе: 15	Студијски истраживачки рад:
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, практична настава, консултације, тестови и практичан испит, коришћење видео бима и рачунара.			
Оцена знања			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	8-12	писмени испит	23-52
тест	12-18		
тест	12-18		

